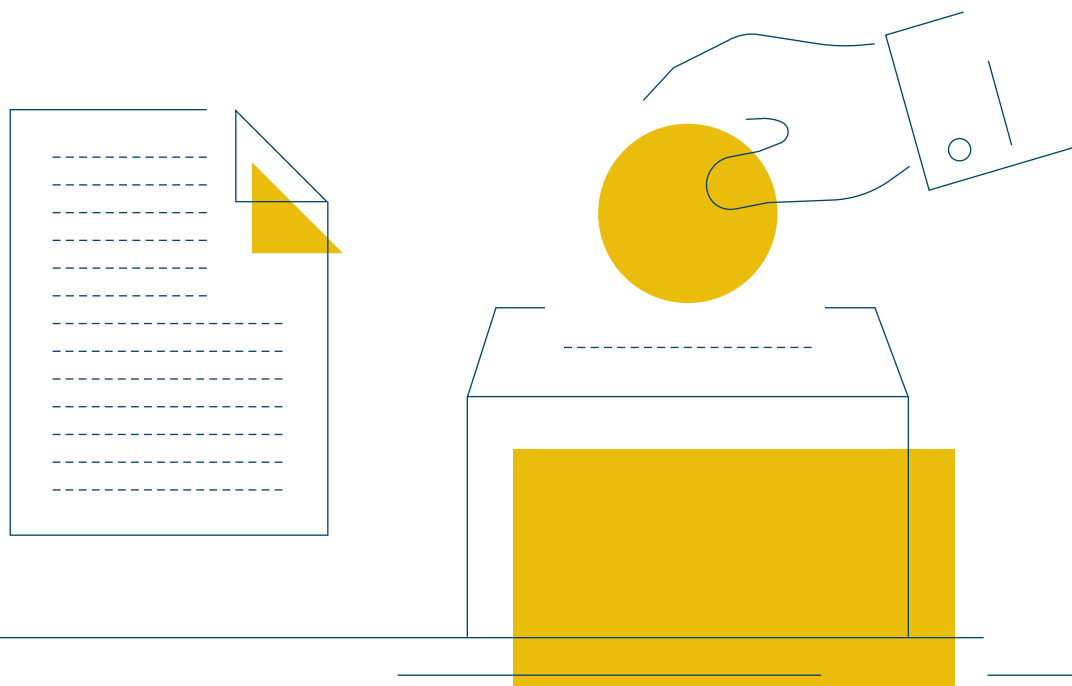

Beter Geven III

Alternatieven voor de regeling 'geven uit de vennootschap'

**Advies van commissie van deskundigen onder voorzitterschap van Alexander Rinnooy Kan,
in opdracht van Goede Doelen Nederland en het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken.**

De commissie van deskundigen onder voorzitterschap van Alexander Rinnooy Kan bestaat uit:

- Alexander Rinnooy Kan (voorzitter), emeritus hoogleraar Economie en Bedrijfskunde aan de Universiteit van Amsterdam
- Jonathan van Oostenbrugge (secretaris), belastingadviseur bij EY
- Maiko van Bakel, belastingadviseur bij PwC en docent en onderzoeker aan Tilburg University
- Martin Bauman, zelfstandig adviseur bij Baumann BV
- Nathalie Idsinga, belastingadviseur bij Arcagna en docent en onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam
- Wilbert van Vliet, belastingadviseur bij HVK Stevens
- Willibrord van Beek, oud-voorzitter Goede Doelen Platform

Voorwoord

Sinds 2020 heeft onze Commissie Beter Geven, aanvankelijk op verzoek van Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie (SBF) en later Goede Doelen Nederland en het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO), twee adviesrapporten uitgebracht: *Beter Geven (2020)* en *Beter Geven II (2024)*.

Beide rapporten bevatten concrete voorstellen om de giftenaftrek en de ANBI-regeling te vereenvoudigen, te verruimen en te versterken, met als doel het fiscale stelsel rondom filantropie toekomstbestendiger en beter uitvoerbaar te maken.

In het eerste rapport werden dertien verbetervoorstellen gepresenteerd, waarvan een deel inmiddels is opgevolgd (bijlage 1 bij dit advies). Beter Geven II bouwde hierop voort en was tevens een reactie op politieke en beleidsmatige ontwikkelingen, waaronder het SEO-rapport *Geven en nemen. Evaluatie giftenaftrek 2016–2021* en het Belastingplan 2025. In dat tweede advies staan onder meer voorstellen over de renseignering van giften, het behoud van de periodieke gift, het schrappen van specifieke giftencategorieën, de drempel voor eenmalige giften en het ontwikkelen van een alternatief voor giften vanuit vennootschappen centraal (bijlage 2 bij dit advies).

Tegen deze achtergrond presenteert de commissie nu haar derde adviesrapport, *Beter Geven III*, waarin nader wordt ingegaan op de vormgeving van een alternatief voor de per 2025 afgeschafte regeling ‘geven uit de vennootschap’ en pleit voor de introductie van dat alternatief.

Januari 2026

Inhoudsopgave

1.	Adviesopdracht	5
2.	Ontwikkelingen	6
3.	Potentiële rechtvaardigingen voor invoering van een faciliteit in box 2 voor het schenken aan ANBI's	8
4.	Mogelijke vormgeving	10
5.	Conclusie	12
Bijlage 1	Beter Geven (2020)	13
Bijlage 2	Beter Geven II (2024)	15

De Commissie heeft aangegeven bereid te zijn mee te denken over de vormgeving van een alternatief voor de per 2025 afgeschafte regeling ‘geven uit de vennootschap’. Goede Doelen Nederland en CIO maken graag gebruik van dat aanbod. Goede Doelen Nederland en CIO zijn van opvatting dat een dergelijk alternatief van grote meerwaarde is voor het geheel van bijdragen en giften aan ‘het algemeen belang’. De Commissie is daarom gevraagd om hiervoor een voorstel te ontwikkelen. Concreet is aan de Commissie de volgende vraag gesteld:

Wat is een passend alternatief voor de recent afgeschafte regeling ‘geven uit de vennootschap’, waarbij rekening wordt gehouden met:

1. het belang van een optimale bijdrage aan het algemeen belang, c.q. aan ANBI's;
2. het belang van het voorkomen van excessieve vermogensongelijkheid;
3. het belang van het voorkomen van ongewenst gebruik.

De Commissie is gevraagd in haar advisering rekening te houden met de bevindingen in het IBO-rapport (2022) en het rapport over het vermogen van ‘familiestichtingen’ (2025).

Na het verschijnen van het advies Beter Geven II op 18 december 2024 is het niet stil gebleven rondom de giftenaftrek. Hieronder volgt een overzicht.

- Op 31 maart 2025 is het rapport Evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen¹ van Bureau Berenschot verschenen. De evaluatie richt zich in belangrijke mate op de doeltreffendheid en doelmatigheid van de regeling. Berenschot concludeert dat hierover geen harde uitspraken kunnen worden gedaan, mede door een gebrek aan beschikbare data en beperkt toezicht. Aan de ‘voorkant’ van de regeling – bij de toelating – is geen reden tot twijfel over de doeltreffendheid. Het feit dat maatschappelijke organisaties hun weg naar de regeling weten te vinden en erkend worden als ‘algemeen nuttig’, vormt een stevig fundament voor een goed functionerende ANBI-regeling. Enkele aanbevelingen van Berenschot:
 - er is beter inzicht te krijgen in de gegevens die de Belastingdienst nodig heeft; een portal of een andere vorm van digitalisering die de taakuitvoering van het ANBI-team ondersteunt, zou hiervoor een goede stap zijn;
 - de doeltreffendheid en doelmatigheid kunnen verder worden vergroot door sterker in te zetten op sectorale regelgeving, codes en zelfregulering, naast het toezicht van de Belastingdienst;
 - er is winst te behalen door een beter samenspel tussen de ANBI-regelingen en zelfregulering.

Deze aanbevelingen sluiten grotendeels aan bij de eerdere adviezen van de Commissie.

- Op 25 april 2025 verscheen het Wetsvoorstel fiscale verzamelwet 2026.² In dit wetsvoorstel is de basis gelegd voor de invoering van een elektronisch toezichtportaal van de Belastingdienst waarin ANBI-gegevens digitaal worden aangeleverd en verwerkt. In het wetsvoorstel gaat het uiteindelijk om twee portalen:
 - Toezichtportaal:* via het elektronische toezichtportaal levert een ANBI haar gegevens digitaal aan bij de Belastingdienst. Dit portaal moet de registratie, gegevensverzameling en communicatie met ANBI's stroomlijnen en bijdragen aan beter toezicht. Er komt ruimte om bij ministeriële regeling uitzonderingen te maken, bijvoorbeeld voor kleinere ANBI's.
 - Publicatieportaal:* aan de bestaande publicatieplicht wordt voortaan voldaan via een gestandaardiseerd digitaal formulier. Dit formulier moet via een centraal digitaal punt worden aangeleverd. De ingediende gegevens worden vervolgens openbaar gemaakt en zijn voor iedereen toegankelijk.

Ook deze wijzigingen worden aangemoedigd door de Commissie.

- Op 30 juni 2025 is een ambtelijk rapport³ verschenen over vereenvoudiging en verbetering van het belastingstelsel. Dit rapport bevat diverse opties voor aanpassing van de giftenaftrek in de inkomsten- en de vennootschapsbelasting. In de inkomstenbelasting gaat het om het

1 <https://open.overheid.nl/documenten/a6296fba-bd1f-433c-8d48-2a5b26605da6/file>

2 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2025/04/25/fvw26-wettekst>

3 <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/06/30/ambtelijk-rapport-kansen-voor-lagere-tarieven-en-beter-beleid-aanpak-fiscale-regelingen-voor-een-eenvoudiger-en-beter-belastingstelsel>

gelijk behandelen van eenmalige en periodieke giften, het verhogen van het drempelbedrag, het verlagen van het plafond, het afschaffen van de culturele multiplier en het afschaffen van de aftrek voor giften aan steunstichtingen SBBI. In de vennootschapsbelasting is de optie om de culturele multiplier af te schaffen. Ook op deze onderwerpen is de Commissie in het advies Beter Geven II ingegaan. Een andere suggestie vanuit het Ministerie van Financiën is de omzetting van de fiscale giftenaftrekregeling in een ‘geefsubsidie’ waarbij giften met een bepaald percentage worden aangevuld door de overheid. De Commissie heeft zich daarover (nog) niet uitgelaten, maar realiseert zich dat er vanuit CIO en Goede Doelen Nederland bezwaar tegen een ‘geefsubsidie’ bestaat en daarbij de nodige kanttekeningen zijn geplaatst.

- Op 1 juli 2025 heeft de Staatssecretaris van Financiën gereageerd⁴ op het rapport Evaluatie ANBI- en SBBI-regelingen. In deze reactie benadrukt de staatssecretaris het grote belang van instellingen die zich inzetten voor het algemeen of sociaal belang en dat een gunstige fiscale behandeling daarvoor gerechtvaardigd is. Tegelijkertijd vindt hij het van cruciaal belang om oneigenlijk gebruik en misbruik van de ANBI-faciliteiten te voorkomen. Om dat misbruik tegen te gaan wil het demissionaire kabinet de handhaving door de Belastingdienst verbeteren, zonder de bestaande mogelijkheden voor ‘echte’ ANBI’s te beperken. De komende jaren wordt daarom de informatievoorziening van de Belastingdienst verder geoptimaliseerd en onderzocht of aanscherping van de ANBI-regeling is vereist. Verder wordt ingezet op een nauwere samenwerking met de filantropiesector. Met name dit laatste wordt door de Commissie aangemoedigd.⁵
- Op 3 juli 2025 is een nieuw ANBI-besluit⁶ gepubliceerd met daarin enkele verduidelijkingen. Onder andere met betrekking tot de categorieën van algemeen nut, het bestedingscriterium en commerciële activiteiten.
- Op 4 juli 2025 is een nieuw Giftenbesluit⁷ gepubliceerd met daarin enkele verduidelijkingen. Dit besluit is deels ook een bijwerking van het beleid naar aanleiding van gewezen jurisprudentie, bijvoorbeeld over de vereisten van periodieke giften.

De Commissie neemt kennis van de diverse concrete stappen die zijn gezet of in gang worden gezet om de effectiviteit van de giftenaftrek en de ANBI-regeling te verbeteren. De Commissie roept met dit advies de wetgever en de politiek op om meer aandacht te besteden aan het onderzoeken van een (hernieuwde) faciliteit voor het schenken van aandelenpakketten.

4 <https://open.overheid.nl/documenten/fbf7123f-552d-4fee-a3e9-758deefead3d/file>.

5 Op 2 december 2025 is er een samenwerkingsconvenant gesloten tussen Goede Doelen Nederland, CBF Toezicht op Goeddoen, de voorzitter van de Commissie Normstelling en de Staatssecretaris van Financiën.

6 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2025-20215.html>

7 <https://wetten.overheid.nl/BWBR0051178/2025-07-04>

Potentiële rechtvaardigingen voor invoering van een faciliteit in box 2 voor het schenken aan ANBI's

De Commissie ziet verschillende legitieme gronden die het (her)invoeren van een faciliteit rechtvaardigen om het schenken van aandelenpakketten die kwalificeren als aanmerkelijk belang in box 2 te faciliteren, mits deze schenkingen plaatsvinden aan instellingen die kwalificeren als ANBI.

Wat de Commissie betreft, is de regeling 'geven uit de vennootschap' met onvoldoende onderbouwing geschrapt. In de aangenomen motie van de Eerste Kamerleden Bakker-Klein (CDA), Van der Goot (OPNL) en Holterhues (CU)⁸ is dit treffend verwoord:

“constaterende dat geven uit de vennootschap wordt gedaan vanuit maatschappelijke betrokkenheid; constaterende dat de regeling voor geven uit de vennootschap door het kabinet als overbodig wordt aangemerkt; constaterende dat het kabinet risico's ziet van oneigenlijk gebruik als gevolg van deze regeling; constaterende dat onderzoek naar matching subsidies door het Kabinet wordt gezien als een mogelijk alternatief; overwegende dat wantrouwen in grote gevers in het algemeen geen goed uitgangspunt is als het gaat om fiscale ingrepen in de filantropie; overwegende dat een analyse van de impact van het afschaffen van de regeling ontbreekt; overwegende dat het alternatief nog moet worden uitgewerkt; overwegende dat gelijkwaardig overleg met de sector over de gevolgen van afschaffing van deze regeling niet heeft plaatsgevonden; overwegende dat geen overleg met de sector heeft plaatsgevonden over afspraken ter voorkoming van ongewenste situaties; overwegende dat derhalve geen sprake is geweest van een zorgvuldig wetgevingsproces; verzoekt de regering om met de sector in overleg te treden over de impact van het afschaffen van de regeling “geven uit de vennootschap” en mogelijke alternatieven daarvoor in samenspraak met de sector te verkennen”.

De Commissie adviseert om met voorrang uitvoering te geven aan deze motie.

Hieronder wordt een aantal aanvullende argumenten gegeven voor het herinvoeren van een soortgelijke regeling.

a. Gelijkheidsbeginsel

Sinds 1 januari 2025 is er geen sprake van een gelijk fiscaal speelveld omdat een overdracht van box 2-aandelen naar ANBI's fiscaal niet (volledig) en aan natuurlijke personen wel wordt gefaciliteerd. Dit komt door het afschaffen van de regeling 'geven uit de vennootschap' en de aftopping van de periodieke giftenaftrek in de inkomstenbelasting op 1,5 miljoen euro per jaar. De heffing van inkomstenbelasting ter zake van een overdracht van box 2-aandelen aan natuurlijke personen kan onder voorwaarden worden voorkomen door een beroep te doen op de doorschuifregeling

8 Kamerstukken I 2024/25, 36 602, N. De deadline voor de uitvoering van deze motie was op 1 juli 2025 vastgesteld.

(DSR). Deze faciliteit staat momenteel echter niet open wanneer de overdracht geschiedt aan een rechtspersoon zoals een ANBI. Voor dit onderscheid in fiscale behandeling ontbreekt een legitieme rechtvaardiging. Het creëren van een faciliteit voor het schenken aan ANBI's draagt bij aan een eerlijker en gelijkjer fiscaal speelveld.

b. Overdracht is gelijkwaardig aan belastingheffing

Bedrijfsvermogen dat aan een ANBI wordt overgedragen, dient te worden ingezet voor het algemeen belang. Hierdoor kan de overheid kosten besparen omdat zij deze activiteiten niet zelf hoeft te financieren. Bij dit principe past dat de overheid de overdracht van de aandelen niet additioneel treft met heffing van inkomstenbelasting. Door een faciliteit in te voeren, wordt het aantrekkelijker om bedrijfsvermogen aan ANBI's te schenken, wat uiteindelijk ten goede komt aan de samenleving als geheel en de overheidsuitgaven kan verminderen. Als voorbeeld kan worden gekeken naar de schenking van aandelen AFAS aan het goede doel.

c. Voorkomen van excessieve vermogensongelijkheid

Bedrijfsvermogen dat voorheen in privébezit was, transformeert naar vermogen waar de samenleving als geheel van profiteert. Hiermee kan deze faciliteit een middel zijn om de vermogensongelijkheid in Nederland te verminderen. Door het stimuleren van schenkingen aan ANBI's, wordt vermogen herverdeeld en ingezet voor maatschappelijke doelen, wat bijdraagt aan een eerlijkere verdeling van rijkdom en het verminderen van sociale ongelijkheid.

d. Internationale context

In andere Europese landen hebben fiscale faciliteiten bijgedragen aan de ontwikkeling van *steward owned* bedrijven, die zich kenmerken door een langetermijnfocus en positieve effecten op duurzaamheid en innovatie. Ook in Nederland is *steward ownership* als organisatievorm aan een opmars bezig. Bij *steward ownership* kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een structuur waarbij de overwinsten van een onderneming aan een ANBI moeten toekomen. Het invoeren van een faciliteit in Nederland zou ons belastingstelsel in lijn brengen met internationale best practices en inspelen op de behoeften die bedrijven voelen om de langetermijnfocus van ondernemingen te dienen met bijbehorende positieve effecten op duurzaamheid, innovatie en de weerbaarheid van ondernemingen.

Er zijn veel verschillende varianten mogelijk van een dergelijke faciliteit. Hieronder zijn enkele varianten op hoofdlijnen opgenomen.

a. Een volledige vrijstelling

Een volledige vrijstelling voor een regulier voordeel (of vervreemdingsvoordeel) voor zover dat direct aan een ANBI toekomt: deze variant gold in 2024, maar is met ingang van 2025 weer afgeschaft. Eén van de argumenten voor de afschaffing was dat de regeling tot misbruik zou kunnen leiden. Dit misbruik zou eruit kunnen bestaan dat iemand die geen belang in een vennootschap hield (en daarmee niet van de regeling gebruik kon maken), een BV zou oprichten, daarin box 3-vermogen storten als agio en vervolgens de BV liquideren. De belastingplichtige realiseert dan een verlies in box 2 (inkomen uit aanmerkelijk belang). Dit verlies kan worden omgezet in een belastingkorting. Op zichzelf zou dergelijk misbruik relatief eenvoudig voorkomen kunnen worden in de wet. Zo is het denkbaar dat wanneer een vennootschap vermogen schenkt aan een ANBI, de verkrijgingsprijs van de aandeelhouder wordt verminderd met de waarde van de schenking. Op die manier kan een schenking aan een ANBI op zichzelf niet leiden tot een verlies in box 2 van de aandeelhouder. Dergelijke oplossingsrichtingen zijn ook in de fiscale literatuur aangedragen.⁹

b. Flankerende maatregelen bij een volledige vrijstelling

Bij de vrijstelling genoemd onder a is het denkbaar om specifieke flankerende maatregelen te treffen die potentieel ongewenst gebruik van de regeling tegengaan. Hierbij kan worden gedacht aan het aanscherpen van de anti-oppoteis (ook wel: bestedingscriterium). Een ANBI mag niet meer vermogen aanhouden dan redelijkerwijs nodig is voor de activiteiten van de instelling en de continuïteit van de organisatie. Het is denkbaar dat dit criterium wordt aangescherpt in gevallen waarin een ANBI een onderneming geschonken heeft gekregen. Op die manier kan worden gewaarborgd dat de revenuen uit de onderneming ten gunste komen van het algemeen nut, bijvoorbeeld door eisen te stellen aan het dividendbeleid van de onderliggende onderneming en de invloed die het ANBI-bestuur daarop moet kunnen uitoefenen. Dit hoeft misschien niet wettelijk te worden vastgelegd, maar kan ook in een beleidsbesluit, vergelijkbaar met het besluit over de anti-oppoteis in relatie tot impactinvesteringen.¹⁰ Er zou hier door de Belastingdienst ook om aanvullende verantwoording gevraagd kunnen worden aan de ANBI, met name als het om waardevolle ondernemingen gaat. Uiteraard verhoogt dit de administratieve lasten voor de Belastingdienst en de ANBI. Een voor de hand liggende grens waaraan gedacht kan worden, is vijf maal 1,5 miljoen euro, dus 7,5 miljoen euro. Boven die grens moet extra verantwoording worden afgelegd, onder de grens niet (omdat dit onder de huidige regeling¹¹ in beginsel ook niet hoeft). In het komende toezichtportal zal dit nader ingericht kunnen worden.

⁹ Zie bijvoorbeeld Anthoni en Tydeman-Yousef, “Het mes in de fiscale geefregelingen voor giften vanuit de vennootschap”, WFR 2024/273.

¹⁰ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-8860.pdf>

¹¹ Door middel van de periodieke gift.

c. Een doorschuifregeling

Deze variant is voorgesteld door Mariëlle Schuurman in Vakstudie-Nieuws 2023/9.0. Een doorschuifregeling (DSR) in haar kern is een regeling die ervoor zorgt dat de meerwaarde die is besloten in aandelen bij overdracht wordt doorgeschoven naar de opvolger. Een voorbeeld: een bedrijfseigenaar (de vader) heeft aandelen in zijn eigen bedrijf. Hij heeft het bedrijf opgezet voor 1.000 euro, maar het is nu 1 miljoen euro waard. Als hij het overdraagt naar zijn kinderen wordt de meerwaarde van 999.000 als hoofdregel belast met inkomstenbelasting. Een DSR schuift die belastingclaim door naar de kinderen: pas als die het verkopen, wordt alsnog belasting geheven over de 999.000 of meer (althans als er dan nog meerwaarde is). Aan de DSR zijn strenge voorwaarden verbonden, zoals een ondernemingseis en voortzettingseis. Naar onze mening past het integraal overnemen van de bestaande eisen van de DSR minder goed bij overdracht aan ANBI's. Het is bij overdracht aan een ANBI immers niet de bedoeling dat de meerwaarde later, bij vervreemding van het aandelenpakket door de ANBI aan een rechtspersoon of natuurlijke persoon alsnog belast wordt. Een DSR zou kunnen passen als met het uitgangspunt wordt gewerkt dat de ontvangende ANBI de aandelen nooit mag vervreemden. Maar dat zou volgens de Commissie een onnodige eis zijn. Stel dat de vader uit het voorbeeld de aandelen in het bedrijf schenkt aan de ANBI op het moment dat het bedrijf 1 miljoen euro waard is. Als de ANBI het bedrijf op enig moment doorverkoopt voor 2 miljoen euro, dan is zij uiteindelijk 2 miljoen euro rijker geworden. Zij moet deze opbrengst verplicht besteden ten algemene nutte volgens de bestaande ANBI-regels waaronder het bestedingscriterium. Het zou onnodig zijn de ANBI te verbieden het bedrijf te verkopen voor een mooi bedrag op het moment dat de kans zich voordoet, aangezien dit in het belang kan zijn van het in continuïteit dienen van de algemeen nuttige doelstelling van de ANBI. Er valt iets voor te zeggen dat het onnodig is om die winst van 2 miljoen alsnog te belasten met inkomstenbelasting, al is het maar omdat de ANBI niet onder de inkomstenbelasting valt.

De Commissie realiseert zich dat een dergelijke doorschuifregeling in de uitvoering complex kan zijn. Deze variant geniet daarom op het eerste gezicht minder de voorkeur.

d. Conserverende aanslag

Een andere optie is een conserverende aanslag. Dat systeem geldt momenteel bij emigratie van een aanmerkelijk-belanghouder: als de bedrijfseigenaar uit het hiervoor onder c. genoemde voorbeeld emigreert op het moment dat zijn aandelen 1 miljoen euro waard zijn, krijgt hij een aanslag voor 999.000 euro. Hij moet die pas betalen als bepaalde omstandigheden zich voordoen. Dit zou naar het oordeel van de Commissie een goed middel zijn bij de overdracht van aandelen aan een ANBI. De bedrijfseigenaar schenkt zijn aandelen aan een ANBI en krijgt een conserverende aanslag. Op die manier kan nog lange tijd worden gecontroleerd of de genoten vrijstelling wel terecht is. Omstandigheden die tot het innen van de aanslag leiden zijn dan bijvoorbeeld de volgende: het belang op de geschonken aandelen keert terug bij bedrijfseigenaar of een aan hem gelieerde persoon, dan wel de ANBI-status vervalt binnen bijvoorbeeld 5 jaar. Er zal dan wel tegenbewijs moeten komen voor de situatie dat het verlies van de ANBI-status is veroorzaakt door omstandigheden waar de schenker zich niet bewust van was of had kunnen zijn. Dit zou nog verder uitgewerkt kunnen worden, bijvoorbeeld door de invordering dan te laten plaatsvinden bij de ANBI.

Deze variant is in de uitvoering eenvoudiger dan een doorschuifregeling zoals beschreven onder c.

Met inachtneming van het algemeen belang en het voorkomen van excessieve vermogensongelijkheid en ongewenst gebruik, pleit de Commissie dan ook voor het (her)invoeren van een faciliteit op grond waarvan box 2-belangen kunnen worden geschonken aan ANBI's, zonder dat dit leidt tot heffing van inkomstenbelasting. De regeling 'geven uit de vennootschap' is een jaar na de invoering komen te vervallen zonder dat de effecten van deze regeling voldoende in kaart zijn gebracht. Wat de Commissie betreft is dit een gemiste kans. Een verbetering van de regeling, waarbij potentieel misbruik wordt voorkomen, zou een passender oplossing zijn. Het is van belang om bij de invoering van een dergelijke regeling ook antimisbruikmaatregelen te treffen, bijvoorbeeld door aanpassing van de fiscale verkrijgingsprijs van de schenker of door het opleggen van een conserverende aanslag. De Commissie is graag bereid om hier verder over mee te denken.

Bijlage 1: Beter Geven (2020)

De verbetervoorstellen van Beter Geven (2020) van de Commissie.

1. Renseignering

De Commissie adviseert periodieke giften alleen voor aftrek in aanmerking te laten komen als ze gerenseigneerd zijn en adviseert onderzoek te doen naar de mogelijke invoering van een renseigneringsplicht voor andere giften.

2. Giften in natura

De Commissie adviseert om het voorstel tot waardenonderbouwing bij giften in natura alsnog uit te voeren.

3. Nieuwe vormen van filantropie

De Commissie adviseert om ANBI-investeringen onder voorwaarden uit te zonderen van het bestedingscriterium en om deze investeringen, alsmede donaties aan entiteiten die een (sociale) onderneming drijven aan te merken als bestedingen die vallen onder het 90%-criterium, mits er waarborgen zijn voor de algemeen nuttige aanwending daarvan.

4. Bestedingscriterium

De Commissie pleit voor een duidelijke handleiding met de invulling van het bestedingscriterium. Daarbij is het wenselijk, dat ruimte wordt geboden aan ANBI-investeringen en doelinvesteringen in vermogenstitels. Een bestuur van een ANBI zou ruimte moeten krijgen om stamvermogen op te bouwen, mits dit bijdraagt aan het verwezenlijken van de doelstellingen van de ANBI. Een ANBI zou bij het handelen in strijd met het bestedingscriterium enige ruimte moeten krijgen om dit probleem op te lossen, zonder dat meteen de ANBI-status in gevaar komt.

5. Publicatieverplichtingen

De Commissie pleit ervoor om over te gaan naar een standaard web-omgeving waarin de gegevens eenvoudig kunnen worden geüpload, inzichtelijk voor het publiek. De standaardformulieren voor het aanleveren van informatie kunnen hiervoor een hulpmiddel zijn. Voor de Belastingdienst is dan eenvoudig te controleren welke gegevens er nog ontbreken. Uiteraard moet er bij (technische) problemen nog wel een handmatige controle en/of schriftelijk overleg tussen Belastingdienst en ANBI mogelijk zijn.

6. Toezicht verbeteren door personele bezetting Belastingdienst

De Commissie roept op om blijvend in te zetten op voldoende geschoold en ervaren personeel omdat het bij zowel de ANBI-regeling als de giftenaftrek gaat om complexe materie.

7. Slim invulveld

De Commissie ziet uit naar het slimme invulveld en adviseert het in samenhang met de renseignering (zie punt 1) op te zetten.

8. Steunstichting SBBI

De Commissie vindt het schrappen van de steunstichting SBBI en daarmee van de giftenaftrek van eenmalige giften aan deze stichtingen een logische gedachte.

9. Aftrekbaarheid van contante giften

De Commissie heeft met genoegen vernomen dat in de Fiscale Verzamelwet 2021 uitvoering wordt gegeven aan het verbetervoorstel om de aftrekbaarheid van contante giften te schrappen.

10. Onzekerheidsvereiste bij periodieke giften

De Commissie adviseert voor de korte termijn om in een beleidsbesluit op te nemen dat de 1% eis niet meer zal worden gesteld. Voor de langere termijn is de Commissie van mening dat de overlijdensis geheel kan vervallen.

11. Giftenaftrek in de vennootschapsbelasting

De Commissie pleit ervoor om het beleid zodanig aan te passen dat bij een gift door een vennootschap op instigatie van de aandeelhouder, die niet aan de aandeelhouder ten goede komt, geen sprake is van een verkapt dividend. De Commissie beveelt bovendien aan om de plafonds in de giftenaftrek te laten vervallen.

12. Invulling van het begrip algemeen belang en invoering van een restcategorie

De Commissie pleit allereerst voor een meer gedetailleerde lijst van algemeen nuttige doelen die de praktijk houvast kan bieden. Daarnaast pleit de Commissie voor het opnemen in de wet van een restcategorie van het begrip ‘algemeen nut’.

13. Herroepelijke giften

De Commissie beveelt aan om een meldplicht in te voeren voor het herroepen van giften indien de herroeping slechts afhankelijk is van de enkele wil van de donateur, en voor het terugdraaien van giften zonder herroepingsclausule bij afwezigheid van een goede reden.

Bijlage 2: Beter Geven II (2024)

De verbetervoorstellen van Beter Geven (2024) van de Commissie.

1. Renseignering van giften

De betrouwbaarheid en controleerbaarheid van de giftenaftrek kunnen aanzienlijk worden verbeterd door renseignering. Dit houdt in dat ontvangende instellingen de ontvangen giften digitaal doorgeven aan de Belastingdienst. Deze gerenseigneerde giften kunnen vervolgens automatisch worden opgenomen in de vooraf ingevulde aangifte inkomstenbelasting. De Commissie adviseert om dit stelsel in te voeren voor periodieke giften. Het voordeel hiervan is dat hier toch al een administratie voor moet worden opgezet. Een solide ICT-infrastructuur (dat handmatig invoerwerk moet voorkomen) en waarborgen voor privacy zijn daarbij essentieel. Noorwegen heeft laten zien dat een dergelijk systeem effectief kan werken en zowel belastingplichtigen als de Belastingdienst ontlast. Mocht dit ook in Nederland effectief blijken te zijn, kan ook worden overwogen dit voor giften vanaf een bepaalde omvang (bijvoorbeeld vanaf 10.000 euro) in te voeren.

2. Behoud van de periodieke gift

De Commissie pleit nadrukkelijk voor het behoud van de periodieke gift. Het doel hiervan is immers een vaste inkomensstroom voor ANBI's en het levert deze groep ca. 650 miljoen euro per jaar op. Afschaffing van de periodieke gift zou de inkomsten van ANBI's zwaar onder druk zetten. Gezien de recente overheidsbezuinigingen in diverse sectoren, is dit een onverantwoord en onwenselijk plan. De Commissie meent dat het SEO-rapport aandacht had moeten besteden aan de doelmatigheid van de periodiek giftenaftrek. Dat het SEO-rapport dit niet heeft getoetst, en wel impliciet pleit voor afschaffing, acht de Commissie een belangrijke weeffout in het SEO-rapport. Een vereenvoudiging zou beter kunnen bestaan uit het afschaffen van specifieke giftencategorieën.

3. Schrappen van specifieke giftencategorieën

Om het stelsel verder te vereenvoudigen, adviseert de Commissie het schrappen van aftrekbaarheid voor giften aan steunstichtingen SBBI. Deze stichtingen hebben een beperkt bereik en dragen nauwelijks bij aan het algemeen of sociaal nut. De multiplierregeling, die giften aan culturele ANBI's in de inkomstenbelasting met 25% verhoogt tot een maximum van 1.250 euro per jaar, blijkt in de praktijk weinig effectief. De Commissie geeft in overweging om deze multiplier af te schaffen. Dit maakt de regeling eenvoudiger en vermindert de administratieve lasten. Om dezelfde redenen moet de multiplier in de vennootschapsbelasting worden geschrapt.

4. Drempel voor eenmalige giften

De Commissie stelt voor om de inkomensafhankelijke drempel van 1% voor gewone giften te vervangen door een vaste drempel per belastingplichtige per jaar, bijvoorbeeld 100 euro aan jaarlijkse giften. Dit biedt meer duidelijkheid, omdat iedere gever veel eenvoudiger kan nagaan of hij boven deze drempel uitkomt. Bovendien stimuleert het belastingplichtigen om meer te geven, hetgeen bijdraagt aan het doel van de giftenaftrek. Ook voor het aftrekplafond van gewone giften bepleit de Commissie om een vast bedrag in te voeren dat is gekoppeld aan hoogte van de gift in plaats van de bestaande inkomensafhankelijke regeling. Waar het plafond komt te liggen is een politieke keuze.

Bijlage 2: Beter Geven II (2024)

5. Alternatief voor giften vanuit vennootschappen

De regeling “geven vanuit de vennootschap” wordt per 1 januari 2025 geschrapt. De Commissie wijst op de noodzaak van een faciliteit voor situaties waarin ondernemingen worden overgedragen aan ANBI's, bijvoorbeeld in het kader van steward ownership. Hoewel het kabinet vooralsnog geen redenen ziet om fiscale maatregelen in dit kader te onderzoeken, ziet de Commissie hier goede argumenten voor. Een belangrijke rechtvaardiging voor het fiscaal faciliteren van de overdracht van ondernemingen aan ANBI's is dat dit kan bijdragen aan een evenwichtigere vermogensverdeling in de samenleving. De toekomstige winstcapaciteit van deze ondernemingen kan dan immers worden gebruikt voor het versterken van de onderneming of voor het dienen van een maatschappelijk belang. Volgens de Commissie is een fiscale faciliteit gerechtvaardigd voor zover de ondernemer geen verkoopopbrengst realiseert en de steward-owned structuur gericht is op continuïteit van de onderneming. De Commissie is graag bereid om mee te denken over de vormgeving van een dergelijk alternatief en de budgettaire dekking hiervan.

